

Věc C-35/21**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

19. ledna 2021

Předkládající soud:

Varchoven kasacionen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

29. prosince 2020

Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku:

„Konservinvest“ OOD

Odpůrkyně v řízení o kasačním opravném prostředku:

„Bulkons Parvomaj“ OOD

Předmět původního řízení

Spor o otázku, zda je přípustné, že je zápis zeměpisného označení zemědělského produktu nebo potraviny prováděn pouze podle vnitrostátních předpisů členského státu a toto označení je chráněno pouze podle vnitrostátního občanského práva nehledě na ochranu, kterou stanoví nařízení č. 1151/2012 na úrovni Unie.

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin na základě článku 267 odst. 1 písm. b) a odst. 3 SFEU.

Předběžná otázka

Povoluje článek 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin mimo případy přechodné ochrany upravené tímto ustanovením existenci

vnitrostátního systému zápisu a ochrany zeměpisných označení zemědělských produktů a potravin, na něž se vztahuje toto nařízení, a umožňuje toto ustanovení členským státům, aby uplatňovaly jiná, paralelně platná ustanovení na vnitrostátní úrovni (podobně jako paralelní systém pro ochranné známky) při rozhodování o sporech týkajících se porušení práva k takovému zeměpisnému označení mezi místními obchodníky, kteří vyrábí a uvádí na trh zemědělské produkty a potraviny spadající do nařízení č. 1151/2012 v rámci členského státu, v němž bylo zeměpisné označení zapsáno?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. 2012, L 343, s. 1; dále jen „nařízení č. 1151/2012“), články 2, 5 a 9

Citovaná judikatura:

Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2009, Budějovický Budvar (C - 478/07; ECLI:EU:C:2009:521; body 114 až 117)

Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. listopadu 2000, Warsteiner Brauerei (C-312/98, ECLI:EU:C:2000:599, bod 50)

Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. května 1997, Jacques Pistre a další (spojené věci C-321/94, C-322/94, C-323/94, C-324/94, ECLI:EU:C:1997:229, výrok č. 1)

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Zakon za markite i geografskite označenija (zákon o ochranných známkách a zeměpisných označeních, oznámený v DV č. 81 ze dne 14. září 1999, zrušený, dále jen „ZMGO [zrušený]“), články 51, 53, 57a a 76

Prechodni i zaključitelni razporedbi kam Zakona za izmenenie i dopalnenie na zakona za markite i geografskite označenija (přechodná a závěrečná ustanovení zákona pozměňujícího a doplňujícího zákon o ochranných známkách a zeměpisných označeních, oznámený v DV č. 61 ze dne 2018, dále jen „PZR ZID ZMGO“), § 8

Zakon za prilagane na Obštata organizacija na pazarite na zemedelski produkti na Evropejskija sajuz (zákon provádějící společnou organizaci trhu se zemědělskými produkty Evropské unie, oznámený v DV č. 96 ze dne 28. listopadu 2006, dále jen „ZPOOPZPES“), články 1, 24 a 25

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Rozhodnutím předsedy Patentového úřadu Bulharské republiky ze dne 3. července 2013 byla společnost „Bulkons Parvomaj“ AD podle ZMGO (zrušený) zapsána jako uživatelka zeměpisného označení „Ljutenica Parvomaj“, pro zboží „Ljutenica“. Podle potvrzení vystaveného vnitrostátním patentovým úřadem o zapsaných užitelných zapsaného zeměpisného označení je společnost „Bulkons Parvomaj“ OOD jedinou užitelnou tohoto zeměpisného označení.
- 2 Společnost „Konservinvest“ OOD si nechala zapsat vlastní vnitrostátní ochrannou známku, a sice složenou ochranou známku „K Konservinvest Parvomajska ljutenica“ (zapsaná u vnitrostátního patentového úřadu dne 12. února 1999 pro zboží třídy 29 – Ljutenica) a složenou ochrannou známku „Parvomajska ljutenica Račenica“ (přihlášená dne 15. května 2003 a zapsaná dne 3. května 2005). V obou ochranných známkách nemohou být součástí „pervomajska ljutenica, všechny malými písmeny tištěné nápisy“ chráněny.
- 3 Na základě odvolání podaného společností „Konservinvest“ OOD bylo vedeno správní řízení o prohlášení neplatnosti rozhodnutí (ze dne 3. července 2013) o zápisu zeměpisného označení „Ljutenica Parvomaj“. Odvolatelka tvrdila, že předseda bulharského patentového úřadu není příslušný k provedení zápisu zeměpisného označení zemědělského produktu nebo potraviny, která spadá do oblasti působnosti nařízení č. 1151/2012. Podle tohoto nařízení je zápis zeměpisného označení těchto zemědělských produktů přípustný pouze na úrovni Evropské unie postupem stanoveným v tomto řízení a nikoliv podle vnitrostátního zákona.
- 4 Patentový úřad a společnost „Bulkons Parvomaj“ OOD návrhu v tomto řízení oponovaly s odůvodněním, že rozhodnutí o zápisu zeměpisného označení „Ljutenica Parvomaj“ představuje platný správní akt a bulharský patentový úřad je oprávněn provést zápis zeměpisného označení zemědělského produktu nebo potraviny podle vnitrostátní právní úpravy.
- 5 Varchoven administrativen sad (Vrchní správní soud, Bulharsko) rozsudkem ze dne 12. července 2017 zamítl návrh podaný společností „Konservinvest“ OOD na neplatnost rozhodnutí o zápisu zeměpisného označení navrhovatelky s odůvodněním, že pro zápis zeměpisného označení na vnitrostátní úrovni je příslušný právě předseda bulharského patentového úřadu. Měl za to, že nařízení č. 1151/2012 se na spor nepoužije, neboť účastníci řízení nepožadovali ochranu, kterou toto nařízení poskytuje.
- 6 Společnost „Bulkons Parvomaj“ OOD na to podala k Sofijski gradski sad (Městský soud v Sofii, Bulharsko) žaloby proti společnosti „Konservinvest“ OOD, jimiž se domáhá soudní občanskoprávní ochrany dotčeného zeměpisného označení podle vnitrostátního právního řádu. Společnost „Bulkons Parvomaj“ OOD zejména navrhla, aby soud (i) konstatoval, že žalovaná porušila práva žalobkyně k zapsanému zeměpisnému označení „Ljutenica Parvomaj“ komerčním

používáním značek „Parvomajska Ljutenica“, „Domašna edrosmljana“ a „Parvomajska Ljutenica Račenica“ pro označování produktu „Ljutenica“, který je totožný s produktem, pro nějž je zapsáno zeměpisné označení; (ii) uložil žalované, aby ukončila toto porušování; (iii) nařídil zabavení a zničení zboží, které je předmětem porušování a žalované uložil náhradu nákladů; (iv) žalobkyni přiznal náhradu škody za utrpěnou majetkovou újmu a ušlé příjmy za období od 1. listopadu 2013 do 30. září 2014; (v) na náklady žalované zveřejnil výrok rozsudku ve dvou denících a ve vysílacím čase televizní stanice s celostátním dosahem.

- 7 Soud prvního stupně žaloby zamítl. Jeho rozsudek byl dne 28. února 2019 zrušen odvolacím soudem (Sofijski apelativen sad, Odvolací soud v Sofii), který návrhům vyhověl v plném rozsahu.
- 8 Společnost „Konservinvest“ OOD napadla odvolací rozsudek s odkazem na jeho nepřipustnost u Varchoven kasacionen sad (Vrchní kasační soud, Bulharsko, dále jen „VKS“). VKS připustil usnesením ze dne 14. dubna 2020 kasační opravný prostředek k přezkumu přípustnosti odvolacího rozsudku. VKS dále považuje za odůvodněný návrh obsažený v kasační stížnosti, aby Soudnímu dvoru Evropské unie byla předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu nařízení č. 1151/2012, a pokládá výše uvedenou předběžnou otázku. Podle názoru VKS je odpověď na předloženou předběžnou otázku relevantní pro rozhodnutí o přípustnosti žalob.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 9 V prvostupňovém řízení vedeném u Sofijski gradski sad (Městský soud v Sofii) žalobkyně „Bulcons Parvomaj“ OOD tvrdila, že je jedinou uživatelkou zeměpisného označení „Ljutenica Parvomaj“ zapsaného na její jméno. Vzhledem k tomu, že žalovaná nebyla jako uživatelka tohoto zeměpisného označení zapsána, porušila ustanovení ZMGO (zrušený) tím, že označovala jí vyráběné produkty („Parvomajska Ljutenica“, „Domašna edrosmljana“, „Parvomajska Ljutenica“ a „Parvomajska Ljutenica Račenica“) jako „Parvomajska Ljutenica“. Žalovaná používá zapsané zeměpisné označení protiprávně a spotřebitele tím ohledně skutečného původu zboží uvádí v omyl. Žaloby jsou přípustné a opodstatněné, neboť ZMGO (zrušený), nařízení č. 1151/2012 a ZPOOPZPES upravují různé poměry, které se vzájemně nevylučují ani si nekonkurují, a proto tato ustanovení nabízí paralelní ochranu různých práv.
- 10 Žalovaná, společnost „Konservinvest“ OOD, žalobám oponuje s odůvodněním, že se nedopustila žádného porušení, neboť využila svého práva označit svou výrobu ochrannými známkami, které jsou na ni zapsány. Mimoto nemůže být toto zeměpisné označení chráněno podle postupů a mechanismů uplatňovaných žalobkyní, neboť článek 14 nařízení č. 1151/2012 se vzhledem dřívějšímu zápisu jejích ochranných známek použije přímo. Žalovaná namítá, že při zápisu zeměpisného označení došlo k porušení zákonných požadavků, neboť pro zápis zemědělských produktů a potravin, kterým Ljutenica je, platí přímo nařízení č.

1151/2012, který vylučuje vnitrostátní právní úpravu zápisu a tedy ochranu zeměpisného označení tohoto zboží.

- 11 Sofijski gradski sad (Městský soud v Sofii) tyto žaloby zamítl jako neopodstatněné. Soud prvního stupně shledal, že ZMGO stanoví obecnou úpravu zeměpisných označení. Soud má za to, že v konkrétním případě se jedná o specifický produkt (ljutenica), pro nějž přímo platí nařízení č. 1151/2012. Podle nařízení musí být zeměpisná označení zemědělských produktů a potravin (včetně ljutenice) zapsána u Evropské komise; právní ochrana v členských státech (tedy také v Bulharské republice) je poskytována zápisem do evropského rejstříku zemědělských produktů a potravin s chráněným zeměpisným označením. Tento zápis provádí Patentový úřad Bulharské republiky z úřední povinnosti. Soud prvního stupně poukázal na skutečnost, že podle čl. 24 odst. 1 ZPOOPZPES je právní ochrana zemědělských produktů a potravin poskytována v oblasti působnosti nařízení č. 1151/2012 zápisem do rejstříku zaručeně tradičních specialit. Mimoto čl. 25 odst. 1 bod 1 tohoto zákona zakazuje používání značky, označení nebo jména jako zeměpisného označení zemědělského produktu nebo potraviny, která není zapsána v evropském rejstříku. Žaloby byly zamítnuty pro nedostatek hmotněprávní aktivní legitimace odvozený ze skutečnosti, že zeměpisné označení nebylo řádně zapsáno.
- 12 Sofijski apelativen sad (Odvolací soud v Sofii) zrušil rozsudek přijatý Sofijski gradski sad (Městský soud v Sofii) a návrhům vyhověl. Odvolací soud shledal, že žaloby byly přípustné. V zásadě měl za to, že zeměpisné označení žalobkyně bylo právoplatně zapsáno a že ZMGO (zrušený) (články 75-77) upravuje občanskoprávní ochranu zeměpisných označení zapsaných podle vnitrostátních postupů, a nesdílel názor prvostupňového soudu, že nařízení č. 1151/2012 vylučuje vnitrostátní ochranu. Žaloby byly shledány opodstatněnými, neboť žalovaná nebyla u Patentového úřadu Bulharské republiky zapsána jako uživatelka zeměpisného označení, ačkoliv to procesně bylo možné; proto bylo porušeno právo žalobkyně k zapsanému zeměpisnému označení. Názor, že nařízení č. 1151/2012 vylučuje vnitrostátní ochranu, nebyl sdílen. Soud se přiklonil k názoru, že žaloby jsou přípustné a opodstatněné, neboť ZMGO (zrušený), nařízení č. 1151/2012 a ZPOOPZPES upravují různé poměry, které se vzájemně nevylučují ani si nekonkurují, a proto tato ustanovení nabízí paralelní ochranu různých práv.
- 13 Kasačním oprávněným prostředkem vytýká jeho navrhovatelka (společnost „Konservinvest“ OOD) nepřipustnost žalob, která podle ní vyplývá z § 8 PZR ZID ZMGO (DV č. 61/2018). Tvrdí, že podle tohoto ustanovení nemohou držitelé práv k zapsaným zeměpisným označením zemědělských produktů nebo potravin, které spadají do oblasti působnosti nařízení č. 1151/2012, podávat žaloby z důvodu protiprávních jednání, která se uskutečnila před vstupem zákona v platnost a nejsou podle něj zahajována žádná správní řízení z důvodu porušení práv k zapsaným zeměpisným označením zemědělských produktů a potravin v oblasti působnosti nařízení č. 1151/2012, k nimž došlo před vstupem zákona v platnost.

- 14 Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku v zásadě uvádí, že žaloby jsou z důvodu přímého použití nařízení (EU) č. 1151/2012, které vylučuje ochranu zeměpisného označení zapsaného pouze podle vnitrostátních pravidel, také neopodstatněné.
- 15 Spor mezi účastníky řízení se v podstatě omezuje na otázku, zda zeměpisné označení „Ljutenica Parvomaj“, které bylo v době platnosti nařízení č. 1151/2012 zapsáno u Patentového úřadu Bulharské republiky pouze podle vnitrostátního ZMGO (zrušený), může požívat občanskoprávní ochrany poskytované bulharským právním řádem, jestliže k dotčenému porušení došlo na území Bulharské republiky a porušovatel je obchodník registrovaný podle bulharského práva. Jinak vyjádřeno, je nutno přezkoumat, zda je přípustné, aby zeměpisné označení zemědělského produktu nebo potraviny (jako je Ljutenica) bylo zapsáno pouze v určitém členském státě podle jeho vnitrostátních ustanovení a je chráněno pouze podle vnitrostátního právního řádu a nikoliv ochrannými ustanoveními nařízení č. 1151/2012.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 16 VKS v první řadě připomíná, že podle bulharského vnitrostátního právního řádu je zeměpisné pojmenování, konkrétně zeměpisné označení, mimo jiné zemědělských produktů a potravin, chráněno vnitrostátním právem, jestliže bylo řádně zapsáno u příslušného orgánu; existuje tedy možnost soudního zásahu, který zamezí nepovolenému používání jiným právním subjektem nezávisle na jeho státní příslušnosti. Díky tomu je zaprvé spotřebitelům zaručena vysoká kvalita a stanovena specifikace produktu a za druhé je vytvořena překážka pro zhoršení této kvality výrobou stejného produktu výrobcem, který nebyl tímto postupem zapsán.
- 17 VKS dále poukazuje na skutečnost, že téma právní ochrany zeměpisných označení zemědělských produktů a potravin prošlo na úrovni Společenství od prvního zákonodárného aktu Společenství, nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992, až po aktuálně platné nařízení (EU) č. 1151/2012, kterým se zrušují a nahrazují nařízení (ES) č. 509/2006 a nařízení (ES) č. 510/2006, určitým vývojem. Tento nyní platný právní akt reflektuje rozvinuté pochopení pro vytvoření jednotných ochranných mechanismů zápisem zeměpisného označení na unijní úrovni.
- 18 Na základě vývoje tohoto normativního základu upravujícího zápis zeměpisných označení zemědělských produktů a potravin, jejichž kvalita a jedinečnost je spojována s určitými oblastmi v Evropě, lze (zejména s ohledem na článek 9 nařízení č. 1151/2012 ve spojení s body 15 a 24 odůvodnění tohoto nařízení) učinit závěr, že vnitrostátní zápis a vnitrostátní právní ochrana těchto produktů je vyloučena.
- 19 Podle názoru VKS není možnost zápisu zemědělských produktů a potravin spadajících do nařízení č. 1151/2012 pouze na vnitrostátní úrovni i přes tuto tendenci ve vývoji tématu upraveného tímto nařízením výslovně vyloučena. Ani

možnost konkrétní ochrany na území členského státu není výslovně vyloučena, jestliže se jedná o spor lokálních výrobců stejného zemědělského produktu o zeměpisné označení zapsané pouze na vnitrostátní úrovni a k dotčeným porušením došlo výlučně v rámci tohoto členského státu.

- 20 Předkládající soud poukazuje na skutečnost, že na jedné straně chybí výslovná unijně právní úprava přípustnosti paralelního vnitrostátního zápisu zeměpisného označení zemědělských produktů a potravin a z toho vyplývající ochrany pouze na území zapisujícího členského státu. Argument pro tento závěr spatřuje VKS v okolnosti, že článek 9 nařízení č. 1151/2012 výslovně nevylučuje vnitrostátní zápis a vnitrostátní ochranu zeměpisných označení zemědělských produktů a potravin, na něž se vztahuje nařízení. Na druhé straně toto ustanovení, ve spojení s body 15 a 24 odůvodnění nařízení, umožňuje závěr, že vnitrostátní právní úprava ochrany na vnitrostátní úrovni mimo případy přechodné ochrany stanovené dotčeným ustanovením není přípustná.
- 21 Z výše uvedených důvodů považuje VKS za nezbytné vykládat článek 9 nařízení č. 1151/2012 užitečně s ohledem na posouzení, zda ochrana stanovená tímto nařízením vylučuje možnost vnitrostátní ochrany podle ZMGO v případech, v nichž jsou zeměpisná označení zemědělských produktů a potravin, na něž se vztahuje, zapsána pouze na území Bulharské republiky postupem stanoveným v ZMGO a je požadována ochrana proti jejich porušovateli v tomto členském státě, který používá název podobný zapsanému zeměpisnému označení.